

ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ОСНОВНИТЕ ПРЕЧКИ ПРЕД ПОПУЛЯРИЗАЦИЯТА НА ЖЕНСКИЯ ФУТБОЛ И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РАЗВИТИЕ

Божия Миткова Ноева,

докторант в Национална спортна академия „Васил Левски“ София,

bojiqnueva1991@abv.bg

Резюме: Женският футбол е в процес на значително развитие, но продължава да среща сериозни пречки, които ограничават неговото популяризиране. Настоящата статия има за цел да изследва основните бариери пред разширяването на женския футбол, като се акцентира върху социално-културните стереотипи, липсата на медийно отразяване, недостатъчното финансиране, ограничения достъп до спортни съоръжения и дефицита на качествени треньори. Чрез национално изследване се анализират различни фактори, които влияят на интереса към женския футбол в България, като същевременно се предлагат решения и стратегически насоки за преодоляване на тези пречки и развитие на спорта.

Ключови думи: женски футбол, популяризация, стереотипи, финансиране, медийно отразяване, равнопоставеност, УЕФА, БФС, България.

IDENTIFYING THE MAIN OBSTACLES TO THE PROMOTION OF WOMEN'S FOOTBALL AND DEVELOPMENT OPPORTUNITIES

Bojiq MitkovaNoneva,

Ph.D student, National Sports Academy Vasil Levski - Sofia, bojiqnueva1991@abv.bg

Abstract: Women's football is undergoing significant development but continues to face serious challenges that hinder its popularization. This article aims to explore the main barriers to the expansion of women's football, focusing on socio-cultural stereotypes, lack of media coverage, insufficient funding, limited access to sports facilities, and a shortage of qualified coaches. Through a national survey, various factors influencing interest in women's football in Bulgaria are analyzed, while solutions and strategic guidelines are proposed to overcome these obstacles and promote the sport's growth.

Keywords: women's football, popularization, stereotypes, funding, media coverage, equality, UEFA, Bulgarian Football Union (BFU), Bulgaria.

През последните няколко десетилетия женският футбол демонстрира значителен напредък и популярност на международно ниво, превръщайки се в основна част от спортния календар на много държави. Световни първенства, континентални турнири и национални лиги вече привличат милиони зрители, а звездите на женския футбол се утвърждават като пример за подражание за младите поколения. Организации като FIFA и UEFA започнаха да инвестират значителни ресурси в подкрепа на женския футбол, като насърчават равнопоставеност, разнообразие и приобщаване в спорта. Както се посочва в стратегическия документ на FIFA за женския футбол, "развитието на женския футбол е ключово за устойчивото бъдеще на спорта" (FIFA, 2022).

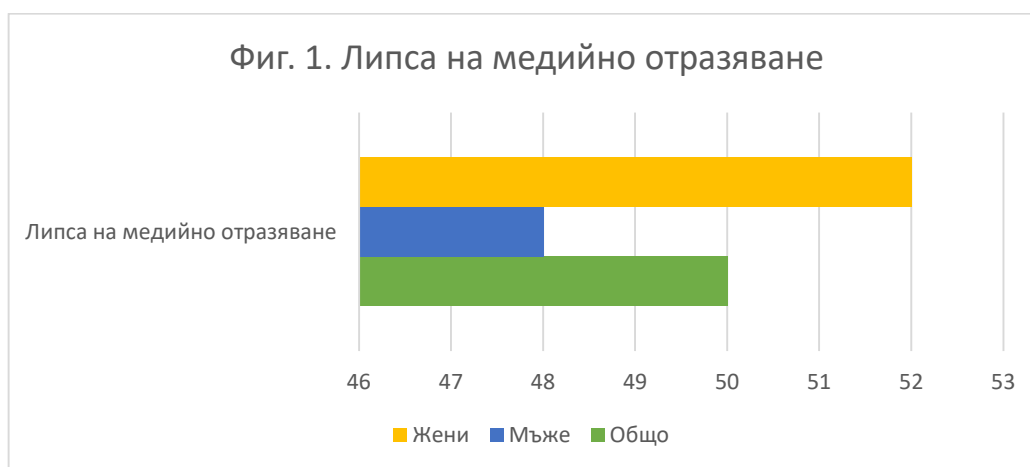
Въпреки тези положителни тенденции и глобалния подем, развитието на женския футбол в България изостава спрямо останалите европейски държави. Липсата на достатъчна инфраструктура, ограниченото финансиране и слабото обществено внимание създават множество бариери пред развитието на този спорт. "В България женският футбол все още се възприема като второстепенен спорт, което се отразява негативно на неговото популяризиране," отбелязва Иванова (2020). Тези предизвикателства се задълбочават от социалните стереотипи и недостатъчната подкрепа от спортните институции и медии. В доклада на UEFA за стратегията за женски футбол се подчертава, че "медиите играят ключова роля в променянето на обществените възприятия и насърчаването на жените да участват в спорта" (UEFA, 2021).

Настоящата статия се основава на резултатите от авторска национална анкета, проведена сред 482 респонденти (318 мъже и 164 жени в периода 2020-2022 г.), с цел да се изследват факторите, които възпрепятстват популяризирането и развитието на женския футбол в България. Анкетата разглежда социално-културните, икономическите и институционалните аспекти на проблема, като предоставя количествен и качествен анализ на събраните данни. "Липсата на финансиране е идентифицирана като една от основните пречки, която възпрепятства развитието на клубовете и подобряването на условията за играчите," подчертава един от респондентите.

Въз основа на тези резултати ще бъдат предложени препоръки за стратегически действия, които да насърчат масовото участие и по-широкото признаване на женския футбол в страната. "Равноправният достъп до спортни съоръжения и програми за обучение може значително да повиши интереса към женския футбол," твърди Соренсен (2016). Сред предложените мерки са увеличаване на финансирането, организиране на информационни кампании и подобряване на връзките между клубовете и училищата. Основните теми, които ще бъдат разгледани в статията, включват:

- Липса на медийно отразяване и публичност
- Социални и културни стереотипи
- Липса на финансиране и ресурси
- Ограничен достъп до спортни съоръжения
- Трудности при развитието на треньорския състав

Целта на разработката е не само да идентифицира тези предизвикателства, но и да предложи конкретни стратегии и подходи, които да стимулират развитието на женския футбол в България.

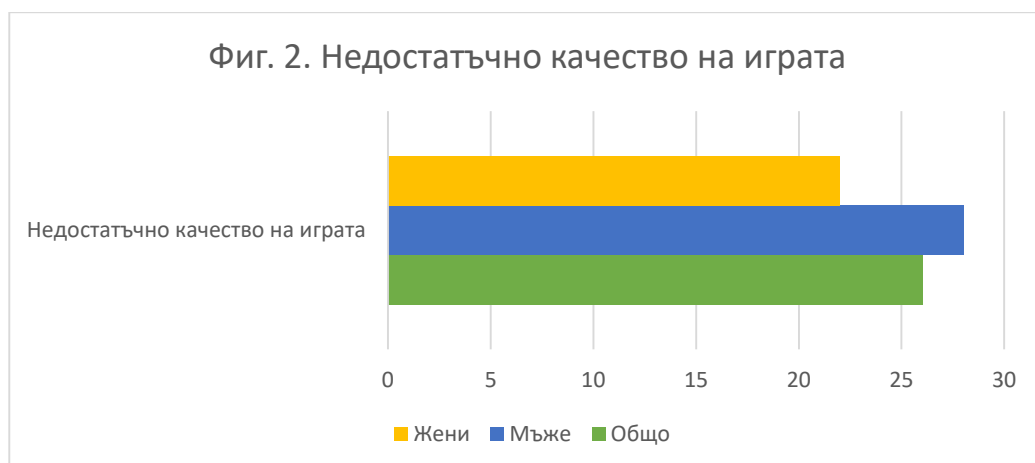
На фигура 1 са представени резултатите от липсата на медийно отразяване. Медийното отразяване на женския футбол е един от най-важните фактори за популяризирането му. Според резултатите от анкетата, 50% от респондентите посочват, че липсата на медийно внимание е основна пречка за популяризацията на женския футбол. Това мнение е почти равно между мъжете (48%) и жените (52%). Анализът на резултатите показва: Липсата на медийно внимание води до незнание и неразбиране на спортните постижения на жените, което затруднява изграждането на ролеви модели. Медиите играят основна роля в формирането на общественото мнение и създаването на положителни нагласи към спорта. Без сериозно медийно отразяване женският футбол остава в сянка, което води до ограничен интерес сред младите хора и липса на подходящо представяне на женските футболни постижения. Възможните решения при това ограничение са:

- Увеличаване на медийната подкрепа и сътрудничеството с национални и международни медии.
- Повишаване на социалната отговорност на медиите, като се акцентира върху успехите на жените в спорта.

- Разширяване на телевизионното и интернет отразяване на женски футболни първенства, включително организирането на редовни директни предавания и специализирани спортни програми.

Според проучването, липсата на информация за футболистки е посочена от 31% от анкетиранияте посочват липсата на информация за футболистките като втори най-голям проблем. Това е еднакво за мъжете и жените, като и двете групи посочват този фактор с почти равен дял. Анализът на резултатите показва: Липсата на информация за футболистките е свързана с недостига на публични профили на жените, играещи професионален футбол. Въпреки, че в България има множество талантиви играчи, техният обществен статус е много по-нисък в сравнение с мъжете. Тази недостатъчност на ролеви модели затруднява мотивирането на нови поколения да се включат в спорта. Възможни решение:

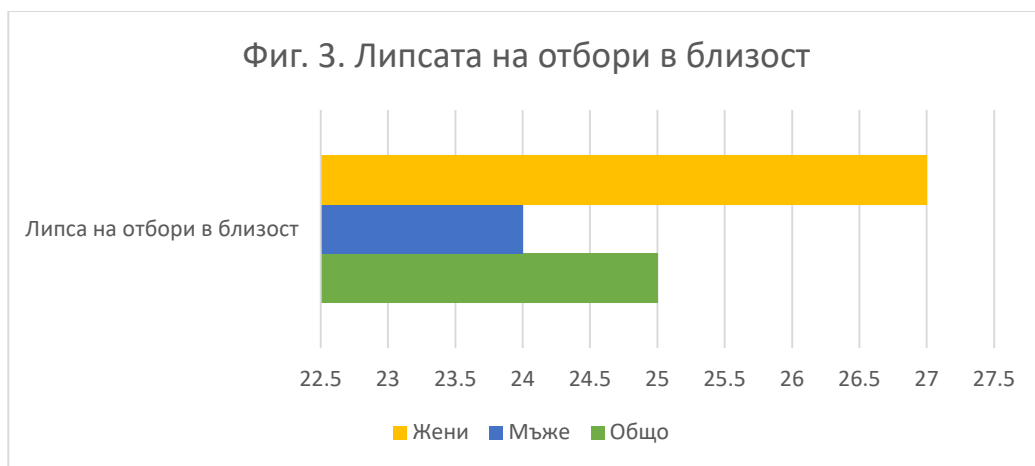
- Създаване на онлайн платформи и социални мрежи, които активно популяризират профилите на женските футболистки.
- Провеждане на информационни кампании и интервюта с успешни жени футболистки, които да служат за вдъхновение на млади таланти.
- Разширяване на програмите за развитие на женския футбол с цел увеличаване на публичното представяне на играчките и техните постижения.

Според 26% респондентите качеството на играта е недостатъчно, илюстрирано на Фиг. 2. Тази нагласа е по-изразена сред мъжете (28%), отколкото сред жените (22%). Анализът на резултатите показва: Често срещаното мнение, че качеството на играта при жените е по-ниско в сравнение с мъжкия футбол, е свързано със стереотипите, че жените не могат да бъдат толкова атлетични или технически изявиени, колкото мъжете. Този

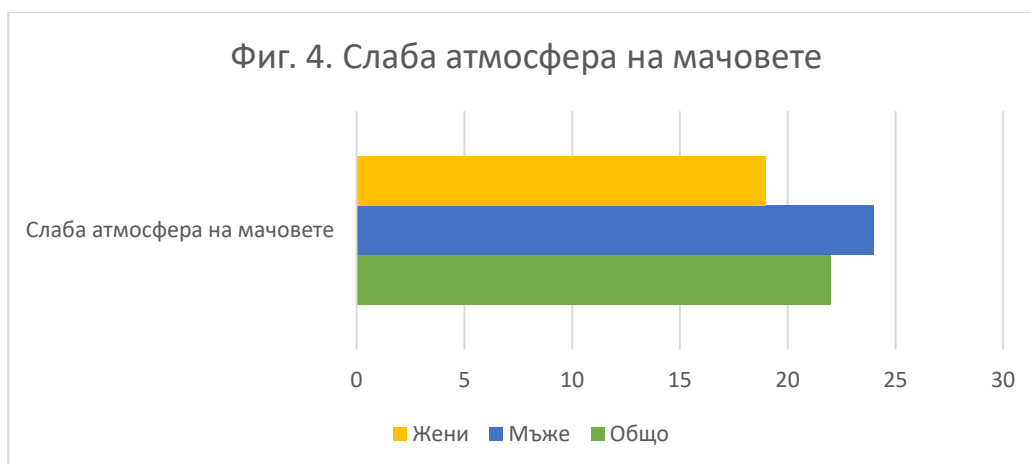
стереотип е изключително разпространен и често се подкрепя от сравнително по-ниския нивото на игра в някои професионални лиги. Възможни решение:

- Инвестиции в тренировъчни бази и иновации, които да подобрят техническите и физическите умения на играчките.
- Подобряване на стандартите за състезания и създаване на повече възможности за млади таланти да развият своите умения.
- Изграждане на партньорства с мъжки футболни клубове за съвместни инициативи и обмен на опит.

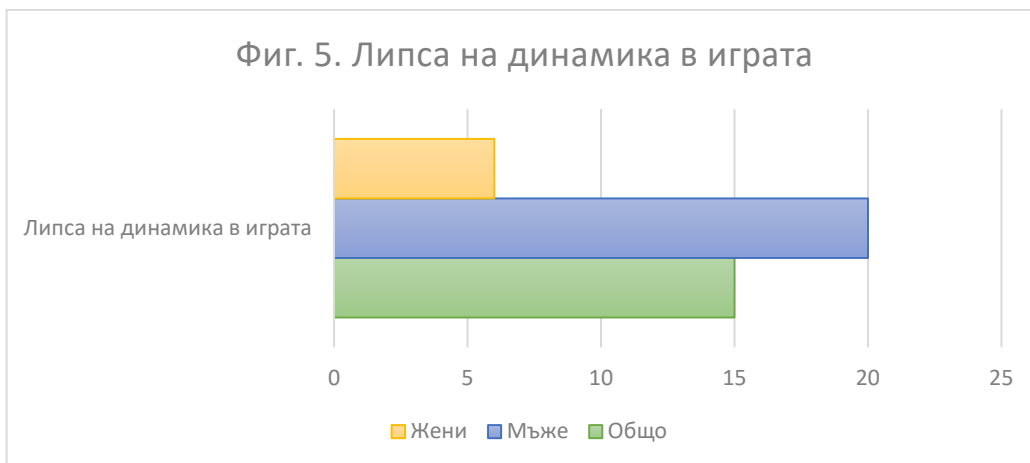
На фигура 3 са представни резултатите от липсата на отбори в близост, от където е видно, че 25% от респондентите посочват, че липсата на местни женски футболни отбори е пречка за по-широкото участие в този спорт. Разпределението между мъжете (24%) и жените (27%) показва, че липсата на отбори е проблем както за мъжката, така и за женската аудитория. Анализът на резултатите показват: В България, въпреки наличието на няколко футболни клуба за жени, броят на тези клубове е ограничен, особено извън големите градове. Много от момичетата, които проявяват интерес към футбола, не разполагат с лесен достъп до близки състезателни клубове, което ограничава възможността им за развитие и участие в спортните дейности. Възможни решение:

- Стимулиране на местни клубове и организации за създаване на женски футболни отбори в по-малки населени места.
- Разширяване на достъпа до тренировки и състезания в провинцията, като се създадат повече регионални турнири и лиги.
- Повишаване на финансовата подкрепа за женски футболни клубове, което ще улесни съществуването и разширяването на местните отбори.

Слабата атмосфера на мачовете е посочена от 22% от респондентите (мъже: 24%, жени: 19%) посочват, че слабата атмосфера на мачовете е проблем (фиг.4). Това е свързано с по-ниското посещение на мачовете и по-слабия интерес към женския футбол в сравнение с мъжките срещи. Анализът на резултатите: Една от причините за слаба атмосфера на мачовете може да бъде по-ниското ниво на присъствие на зрители и общо ниската атмосфера по време на женските футболни мачове. Това може да бъде свързано с липсата на достатъчно медийно отразяване, което води до слаба обществена осведоменост за предстоящи събития и ниска мотивация сред зрителите да присъстват на мачовете. Също така, сравнително ограниченото финансиране на женските клубове не позволява организирането на висококачествени събития, които да привлекат повече публика и да създадат привлекателна атмосфера.

Засилването на медийната подкрепа и осигуряването на по-добри условия за провеждане на мачовете е основен етап за преодоляване на този проблем. Като част от стратегията на БФС, се предвиждат инициативи за подобряване на инфраструктурата на стадионите и тренировъчните бази, както и насърчаване на събития с повишен интерес към женския футбол. Това може да включва организация на събития с развлекателни и културни програми, които да привлекат допълнителни зрители. Освен това, създаването на по-силни ролеви модели в лицето на успешни български футболистки и тренери ще помогне за формирането на атмосфера на уважение и ентузиазъм около мачовете.

Резултатите от анкетата показват, че 15% от респондентите, особено мъжете (20%), смятат, че липсата на динамика е пречка за интереса към женския футбол. Това мнение обаче е по-слабо изразено сред жените (6%), което може да означава, че те имат различна перспектива за играта и може би възприемат женския футбол в по-различен контекст. Липсата на динамика може да бъде свързана с факта, че в много отбори все още не се използват съвременни тренировъчни методики, а физическата подготовка е на различно ниво от мъжкия футбол. Въпреки това, развитието на женския футбол е процес, който постепенно ще доведе до увеличение на скоростта и качеството на играта. БФС е предприел стъпки за оптимизиране на тренировъчния процес и за осигуряване на качествена подготовка на играчките. Продължаващото инвестиране в модерни технологии за тренировки и създаването на по-добри условия за развитие ще доведе до подобряване на динамиката на играта и увеличаване на привлекателността на спортното състезание.

Заклучение:

Анализът на проведената национална анкета не само подчертава основните бариери за развитието на женския футбол в България, но и открива възможности за преодоляване на тези пречки чрез стратегическите усилия на Българския футболен съюз (БФС). Липсата на медийно внимание, ограниченото присъствие на отбори и слабото финансово обезпечение са основни фактори, които възпрепятстват популяризацията и разширяването на женския футбол. Въпреки тези пречки, важните стъпки, предприети от БФС, като увеличаване на финансирането на клубове, разширяване на инфраструктурата, повишаване на качеството на тренировките и състезанията, както и насърчаване на медийната подкрепа, създават основа за бъдещото развитие и

утвърдяване на женския футбол в България. Подобряването на медийната видимост на женския футбол е от първостепенно значение, тъй като по-голямото медийно внимание ще доведе до увеличаване на интереса сред зрителите и ще създаде възможности за привличане на нови спонсори и партньори. Увеличаването на броя на треньорките е също изключително важно за развитието на женския футбол. Чрез целенасочени образователни инициативи и подкрепа за професионалното развитие на жените треньори, ще се създаде стабилна и устойчиво развиваща се футболна общност, която ще вдъхновява бъдещите поколения.

Разширяването на състезателната инфраструктура и подобряването на условията за игра също ще имат ключова роля в развитието на женския футбол. Важно е да се инвестира не само в изграждането на нови съоръжения, но и в модернизацията на съществуващите, за да се осигурят най-добрите условия за подготовка на футболистки на всички нива. Създаването на положителна атмосфера на мачовете, чрез подкрепа за организиране на атрактивни събития и по-добро отразяване на състезанията, ще помогне за привличането на по-широка публика и създаването на силни ролеви модели в спорта. Това ще доведе до увеличаване на мотивацията на младите играчки и ще създаде трайни промени в общественото възприятие за женския футбол.

В обобщение, амбициозната цел за утвърдяване на женския футбол като популярен и значим спорт в България е напълно постижима, стига да се засилят стратегическите усилия на институциите и спортните организации, да се насърчи по-голямо участие на жените в спортната общност и да се предоставят нужните ресурси за развитие. Съществуването на ясна стратегия и ангажираност на ключовите партньори, като БФС, УЕФА и местните клубове, ще гарантира успешното развитие и дългосрочния успех на женския футбол в България.

Използвани източници:

1. FIFA (2022). Women's Football Strategy. Retrieved from <https://www.fifa.com>.
2. UEFA (2021). Time for Action: UEFA Women's Football Strategy 2019-2024. Retrieved from <https://www.uefa.com>.
3. Koller, D., & Wicker, P. (2020). Women's football participation: A systematic review of barriers and facilitators. *Sport Management Review*, 23(5), 733-749.
4. Williams, J. (2013). *A beautiful game: International perspectives on women's football*. Berg.

5. Knoppers, A., & Anthonissen, A. (2008). Women's soccer in the USA and Europe: Contrasts and comparisons. *International Review for the Sociology of Sport*, 43(4), 359-378.
6. Hjelm, J., & Olofsson, E. (2004). A breakthrough? Women's football in Scandinavia. *Football Studies*, 7(2), 53-71.
7. Sørensen, S. (2016). Gendered barriers: The experiences of female football players in Denmark. *European Journal for Sport and Society*, 13(1), 1-14.
8. Hong, F., & Mangan, J. A. (2004). Soccer, women, sexual liberation: Kicking off a new era. *Soccer & Society*, 5(2), 222-244.
9. Ivanova, V. (2020). Женският футбол в България: Проблеми и перспективи. *Спорт и общество*, 1(2), 15-22.
10. Михайлов, П. (2019). Ролята на медийните кампании в популяризирането на женския футбол. *Български спортен журнал*, 10(3), 45-58.
11. Global Sports Matters (2021). Breaking barriers: Women's soccer and the media's role. Retrieved from <https://globalsportsmatters.com>.
12. UNESCO (2021). Gender equality in sports: Case studies and success stories. Retrieved from <https://www.unesco.org>.